

Śląscy nobliści:
Günter Blobel
Reinhard Selten
Olga Tokarczuk

Günter Blobel

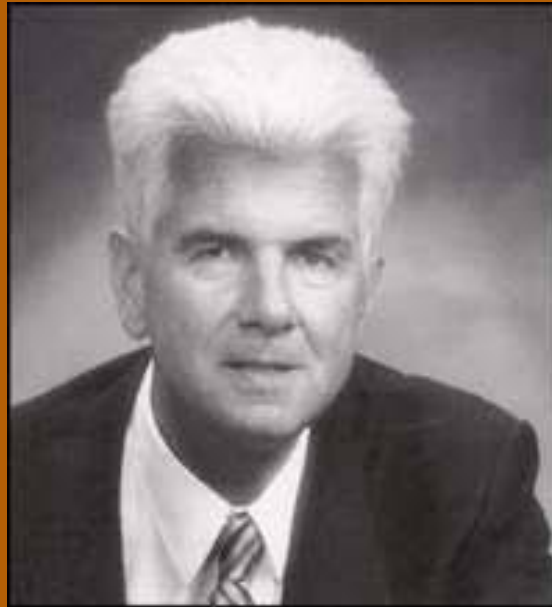
- ur. 21 maja 1936 r. w Waltersdorf na Dolnym Śląsku, obecnie Niegosławice;
- zm. 18 lutego 2018 r. w Nowym Jorku;
- niemiecki biolog;
- studia ukończył na Uniwersytecie we Freiburgu;
- 1960 r. wyjazd do USA, od 1976 r. profesor Uniwersytetu Rockefellera w Nowym Jorku. Kierował przy tej uczelni Laboratory of Cell Biology;
- prowadził badania nad transportem cząsteczek białek przez błony wewnątrzkomórkowe;
- był współautorem teorii (tzw. hipoteza sygnałowa) głoszącej, że każde nowo powstałe białko ma na jednym końcu dodatkową, krótką sekwencję aminokwasów (peptyd sygnałowy), umożliwiającą mu przemieszczenie się przez błonę;

- prace Blobela przyczyniły się do zrozumienia mechanizmu niektórych chorób dziedzicznych oraz produkcji nowych leków;
- w 1999 r. został wyróżniony Nagrodą Nobla za badania nad mechanizmem i identyfikacją wewnętrznych sygnałów kierujących transportem i lokalizacją białek w komórkach;
- fundusze otrzymane z nagrody przeznaczył na sfinansowanie odbudowy kościoła Maryi Panny w Dreźnie i synagogi drezdeńskiej;
- w 2000 r. Uniwersytet Karola w Pradze przyznał mu tytuł doktora honoris causa.

█

Günter Blobel

Nagroda Nobla w dziedzinie medycyny w 1999r.

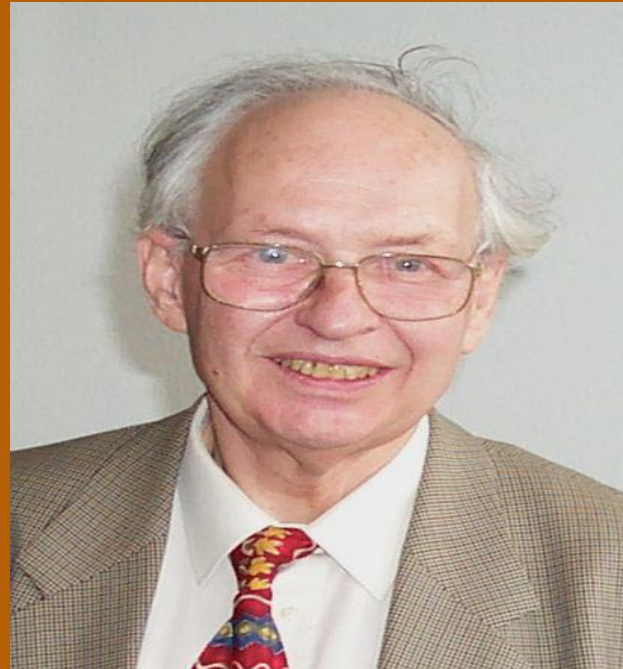
Reinhard Selten

- ur. 5 października 1930 r. we Wrocławiu;
- zm. 23 sierpnia 2016 r. w Poznaniu;
- niemiecki ekonomista;
- 1951 roku rozpoczął studia;
- w 1957 r. uzyskał tytuł magistra na Uniwersytecie we Frankfurcie;
- w 1961 r. obronił doktorat pt. „Bewertung von n-Personenspielen” w dziedzinie matematyki;
- w 1965 r. wprowadził koncept doskonałej równowagi Nasha w podgrach;
- od 1972 r. wykładał na Uniwersytecie w Bielefeld, dziesięć lat później został profesorem nauk ekonomicznych na Uniwersytecie w Bonn;

- w swojej pracy zajmował się m.in. teorią gier, gdzie wprowadził pojęcie równowagi doskonałej;
- słynie także z prac nad ograniczoną racjonalnością, jest uznawany za jednego z ojców ekonomii eksperymentalnej;
- w 1994 r. za osiągnięcia w dziedzinie teorii gier otrzymał wraz z Johnem Harsanyim i Johnem Nashem Nagrodę Nobla w dziedzinie ekonomii;
- był popularyzatorem języka esperanto i propagatorem idei języka międzynarodowego.

Reinhard Selten

Nagroda Nobla w dziedzinie ekonomii w 1994 r.

Olga Tokarczuk

- ur. 29 stycznia 1962 r. w Sulechowie;
- polska pisarka, eseistka, poetka i autorka scenariuszy;
- przeniosła się z rodzicami do Kietrza;
- jest absolwentką Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego;
- w czasie studiów, jako wolontariuszka opiekowała się osobami z problemami psychicznymi;
- zainteresowała się również pracami Carla Junga, co wywarło wpływ na jej twórczość;
- zadebiutowała w 1979 r. na łamach pisma „Na przełaj”, gdzie pod pseudonimem „Natasza Borodin” opublikowała pierwsze opowiadania;
- jako powieściopisarka zadebiutowała w 1993 r. wydaną wówczas “Podróżą ludzi Księg”. Książka uzyskała nagrodę Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek

- w 1995 r. ukazała się jej druga powieść, “ E.E “. Książka opowiada o dojrzewaniu dziewczynki, która nagle uzyskuje zdolności parapsychiczne. Dużym sukcesem Tokarczuk okazała się wydana w 1996 r. powieść “ Prawiek i inne czasy “;
- w 1997 r. opublikowała zbiór opowiadań zatytułowany “ Szafa , a w 1998 r. powieść “ Dom dzienny, dom nocny “;
- w 2007 r. ukazała się jej powieść “ Bieguni “ nagrodzona Nagrodą Literacką "Nike" 2008 r. W 2018 książka, której angielskie wydanie nosi tytuł "Flights" (tłum. Jennifer Croft), zdobyła prestiżową nagrodę Booker Prize
- w 2017 r. Agnieszka Holland przeniosła powieść na srebrny ekran. Film zatytułowany "Pokot" miał swoją premierę na niemieckim Berlinale i został nagrodzony Srebrnym Niedźwiedziem;

- była współorganizatorką Festiwalu Opowiadania, podczas którego autorzy krótkich form literackich z Polski i zagranicy prezentują swoje utwory;
- od 2015 r. organizuje w Nowej Rudzie i okolicach Festiwal Góry Literatury;
- jest feministką. Wspiera działania na rzecz ochrony środowiska, praw zwierząt, równouprawnienia i społeczeństwa obywatelskiego. Jest członkinią Rady Fundacji im. Stefana Batorego;
- w 2014 r. ukazały się "Księgi Jakubowe" za, którą otrzymała Nagrodę Literacką "Nike" w 2015 r.

Olga Tokarczuk

Literacka Nagroda Nobla w 2019 r.

Zdjęcia:

- slajd 4: Fundacja Nagrody Nobla
- slajd 7: Tohma
- slajd 11: [picture-alliance/AP/B. Barket](#)

Bibliografia :

- Medizin-Nobelpreisträger Günter Blobel gestorben, derstandard.at Univerzita Karlova – Čestné doktoráty (cz.).
- David Henry, Reinhard Selten, economist who won a Nobel for work on game theory, dies at 85, washingtonpost.com, 1 września 2016 Reinhard Selten, Autobiografia Noblowska, www.nobelprize.org
- Reinhard Selten - The Mathematics Genealogy Project, www.genealogy.math.ndsu.nodak.edu
- Marcin Malawski, Reinhard Selten, „Decyzje”, 4, grudzień 2015
- Stowarzyszenie Kulturalne „Góry Babel”, rejestr.io
- The Nobel Prize in Literature 2018, nobelprize.org
- Olga Tokarczuk z nagrodą Bookera 2018! Książka "Bieguni" najlepsza na świecie, „Gazeta Wyborcza”, 22 maja 2018
- Flights wins the Man Booker International Prize 2018 (ang.). themanbookerprize.com.
- Nike 2008 dla Olgi Tokarczuk – ‘Bieguni’ książką roku, wyborcza.pl
- Polska cena Nike 2015, iliteratura.cz
- Olga Tokarczuk jest pisarką dobra, TVN24.pl